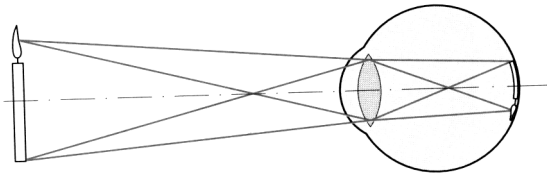

Oko

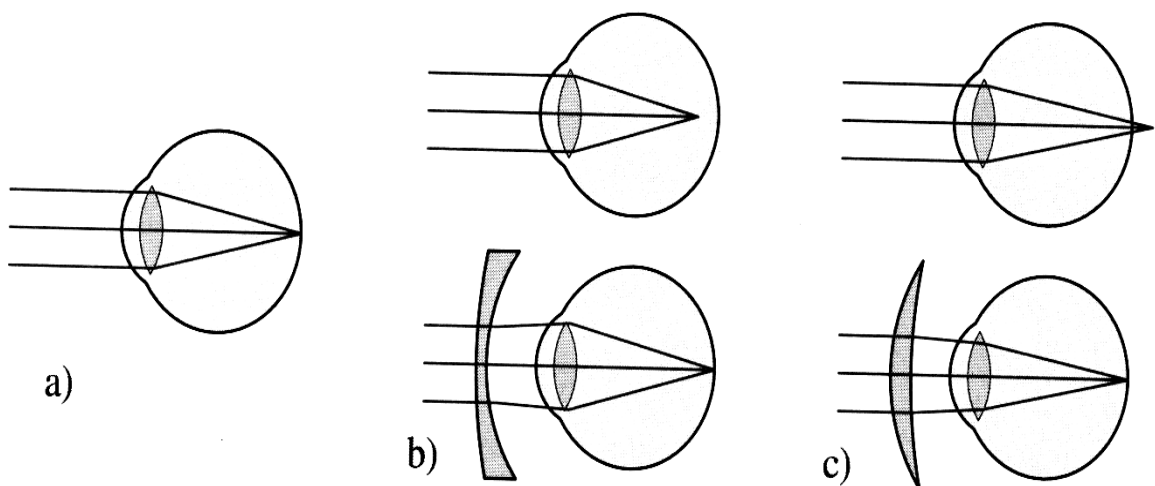
Zobrazení okem jako spojkou.

2.29 Zobrazovací soustava oka

Základní pojmy

- rohovka a oční mok
- duhovka (zornice)
- oční čočka
- sklivec
- sítnice - tyčinky (intenzita světla) , čípky (barvy)
- průsečík s opt. osou - žlutá skvrna
- vstup očního nervu - slepá skvrna
- akomodace oka pomocí ciliárního svalu - přizpůsobení zakřivení čočky
- rozsah akomodace - daleký bod (nekonečno) , blízký bod (cca 15 cm)
- konvenční zraková vzdálenost 25 cm
- krátkozraké oko - daleký bod v konečné vzdálenosti, blízký bod posunut blíže k oku (rozptylka)
- dalekozraké oko - blízký bod posunut dál od oka (spojka)

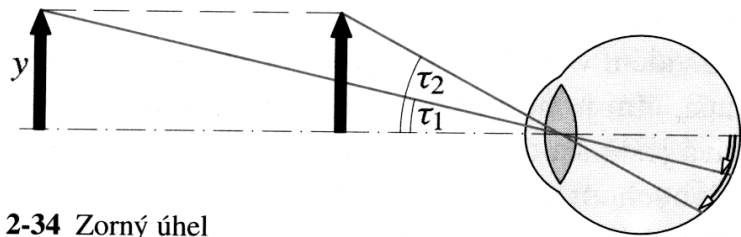

2-33 Oko: a) normální, b) krátkozraké, c) dalekozraké

Podmínky kvalitního vidění :

- osvětlení předmětu - regulace zornice duhovkou
- doba - zrakový vjem se uchová ještě 0,1s (televize 25 snímků za sekundu), setrvačnost zrakového vjemu.

Zorný úhel

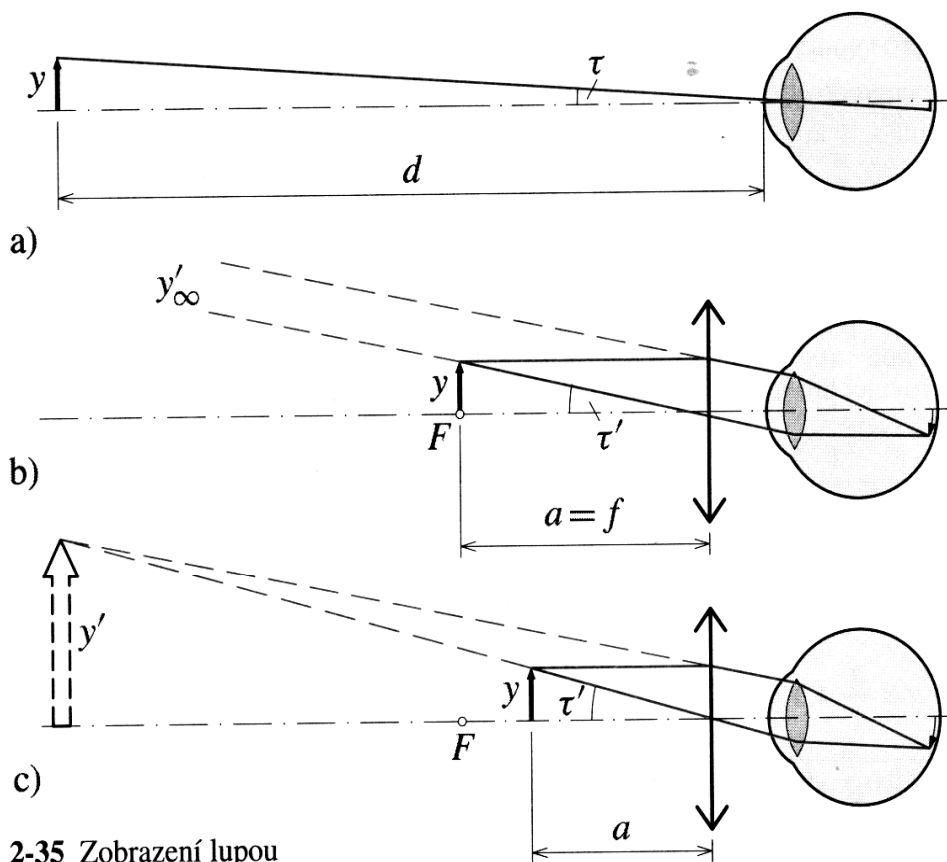
2-34 Zorný úhel

Zorný úhel svírají okrajové paprsky předmětu, které procházejí středem oční čočky.

Zorný úhel .....
$$\operatorname{tg} \tau = \frac{y}{d}$$

Pro malé úhly platí :
$$\tau = \frac{y}{d}$$

Lupa

2-35 Zobrazení lupou

Zobrazení předmětu lupou charakterizuje **úhlové zvětšení** γ , které je definováno vztahem:

$$\gamma = \frac{\tau'}{\tau},$$

Jestliže do tohoto vztahu dosadíme vztahy, které platí pro malé zorné úhly, dostaneme pro úhlové zvětšení lupou vztah

$$\gamma = \frac{\tau'}{\tau} \approx \frac{y}{f} : \frac{y}{d} = \frac{d}{f},$$

čili

$$\gamma \approx 0,25\varphi,$$

kde φ je optická mohutnost lupy.

Jednoduchou spojkou můžeme dosáhnout jen poměrně malého zvětšení (přibližně 6krát). Při větším zvětšení se nepříznivě projevují vady čočky a je nutné použít soustavu čoček.

V praxi obvykle pozorujeme předmět lupou tak, že ho umístíme do vzdálenosti a , která je poněkud menší než ohnisková vzdálenost lupy ($a < f$). V tomto případě pozorujeme okem zdánlivý, vzpřímený a zvětšený obraz (obr. 2-35c). Jestliže zvolíme vzdálenost a předmětu tak, že obraz vznikne v konvenční zrakové vzdálenosti d , uvidíme ho pod zorným úhlem τ' , pro který platí $\text{tg } \tau' = \frac{y'}{d} = \frac{y}{a}$, a při malých zorných úhlech pro úhlové zvětšení lupy v tomto případě platí

$$\gamma = \frac{\tau'}{\tau} \approx \frac{y}{a} : \frac{y}{d} = \frac{d}{a}.$$

Zobrazovací rovnici pro uvedený případ ($a' = -d$) napíšeme ve tvaru

$$\frac{1}{a} - \frac{1}{d} = \frac{1}{f}.$$

Z rovnice najdeme $a = fd/(f + d)$, dosadíme do vztahu pro úhlové zvětšení γ a po úpravě dostaneme pro úhlové zvětšení lupy vztah

$$\gamma = \frac{d}{f} + 1.$$